

VEN

ating wijst
Sikkel in
1937). Op

ng, Ambt'
m [1937]).

id. Daar-
riformiteit

van rijken
k, dat het
ruiken ter
rijkel.
weer hoort
unneer men
d-zijn der
een ietwat
een gezin
er de kin-
n, en men
het mooie
en.

hoofd zal
u zou zulk
mislendend
lyke is nu,
te plurifor-
willen aan-

een leelijke
met name

aan steeds
r zijn hier
erken heeft
rken wordt
tatus open-
ben. Maar
eeren.

telijke con-
dit mooie

erkformatie
iteit is het

kerkelijke
het direct
stand door
er ernstige

secten his-
erwelingen.
Er is een
le voorstel-

a niet ver-
harte lief-
er ik maar
en bewaren.
ie met mij
aar bij hen
zij hen het
n kind ga

er dat niet.
de oefening
estaan, dat

eene heilige
dat Zie hoe
ook samen

roeders, die
leeren met
hening der

ar de Gere-
erdreivigste
r: de pluri-

ie, dat dit
ons kerke-
doet onge-

rel, dat hier
eale is. Ook

elen bij het
et voor mij
heerlijkheid
derst acht-
dan was ik

at de open-
reformeerde
de Schrift.
mocht ik er

an wijs ik
it liefde tot

schen in de
densen in
maakt, kan
le Gods, die

Hij bewees aan Zijn Kerk, gelijk Hij haar hier in ons vaderland tot reformatie bracht.

En daarom strijd ik, waar ik kan, tegen het verkeerd gebruik van het woord pluriformiteit. Dat doe ik niet alleen. Maar dat heeft ook de kerkeraad van Amsterdam gedaan, toen hij in 1920 besloot aan de kerkelijke vergaderingen voor te stellen in de kracht des Heeren de worsteling aan te gaan om te komen tot uitgroei der belijdenis.

Er is helaas uit dat voorstel niet veel geworden. Daarover spreek ik nu niet. Maar mag ik van dit begraven voorstel nog iets in de herinnering terug roepen?

Welnu dan: Er was in 1920 reeds door een anderen kerkeraad een voorstel ingezonden, waarbij aan de Generale Synode verzocht werd zich uit te spreken over allerlei punten en daaronder ook: „over de eenheid en pluriformiteit der Kerk”. En nu is het opmerkelijk, dat in het voorstel, dat Amsterdam's kerkeraad aannam, en straks door allerlei classes en particuliere synodes met groote instemming werd overgenomen, deze formulering niet gevonden werd, maar dat ge daar leest: „omtrent de Kerk des Heeren in haar eenheid en in haar meer of minder zuivere formatie.”

Dit is opmerkelijk. Want ik weet, dat de voorsteller deze formulering opzettelijk gekozen heeft. Dat hij hiermede bedoelde den strijd aan te binden tegen het verkeerd en misleidend gebruik van het woord pluriformiteit.

Deze formulering is wel breder. Maar ze heeft het voordeel, dat ze juist is.

En dat voordeel is niet gering.”

Een en ander is overdruk uit Amsterdamsche Kerkbode.

Ook „niet geoorloofd”? zou men prof. Hepp willen vragen.

Over enkele onderdelen denk ik misschien nog weer ietwat anders dan de aangehaalde schrijver. Maar dat doet hier niet ter zake. Het gaat thans om de vraag, wie al of niet zwijgen moet. Zeker niet, wie de belijdenis laten spreken. Degenen, die een begrip willen verdedigen, dat in de belijdenis niet te vinden is, en tegen de goede exegese ervan ingaat, moesten wat dankbaarder zijn voor het feit, dat ze zoo tegemoetkomend bejegend zijn door wie hun idee bestreden, zonder hen verdacht te maken.

K. S.

De meisjes en de jongelingen.

Prof. Hepp's aanval op ds. Feenstra, en zijn opvoedende oproep aan de meisjes, om het Bestuur over hem te interpellieren, heeft heel wat jongelingen aan 't schrijven gezet. Het advies daarna, aan de meisjes gegeven, om maar over den schouder van broer of verloofde heen te kijken... in het „Jongelingsblad”, dat met prof. Hepp meeging in dezen, en dies „op zijn qui vive” heette te zijn, heeft bij meer dan één blijkbaar een effect gehad, dat ietwat anders uitviel, dan prof. Hepp bleek te hopen. Zoo komen uit den kring der jongelingen nog volgende bijzonderheden naar voren:

„Jongelingsblad” van 31 Dec. '36 (NA DE SYNODE) bl. 271, disputabele beweringen over het verbond. Kalme poneering van deszelfs eenzijdigheid. Onderwerp is reeds eenige maanden synodaal.

Idem, bl. 272, weer poneering van monopleurisch verbond. Mitsgaders bespreking der verbondswraakkwestie. Idem, 8 Jan. 1937; bl. 287: behandeling kwestie genade-verbond en uitverkiezing: zijn alle in het verbond begrepen ook uitverkorenen? Weder: over bondsbreuk.

Idem, 18 Sept. 1936, bl. 44, gemeene gratie; particuliere genade gaat voorop en is bron en uitgangspunt voor de ontplooiing der algemeene genade. Overigens bedenken men hierbij, dat de datum van dit nummer vroeger was dan die van de andere; we maken geen captie er op, maar noteeren het geval even, om prof. Hepp te laten zien, wat de meisjes te verwerken krijgen als ze over den schouder van broer of verloofde heen zien. Zoo maar een enorm ingrijpende theorie!

Idem, 18 Juni 1937, bl. 650, verwijzing naar pluriformiteitsbehandeling van eenige maanden geleden. Nog wel „in breede beantwoording”.

Wat wil men meer? De leiding van het „Jongelingsblad” wil ds. Feenstra verbieden, wat ze zelf doet. Ik hoop, dat het nu maar eens uit is met dit pogen van sommigen, die in gebreke blijven, als het op argumenteren aankomt, maar niettemin via enkele medestanders, die hun eigen houding soms vergeten zijn, de jeugdbonden willen spannen voor hun kar. Langzamerhand komt er verzet bij de jongeren zelf, getuige no. 7, 2e jrg. van „De Jonge Calvinist”, en met name de brieven, die inkomen ook bij ondergeteekende.

Dit alles is vervelend genoeg. Maar de schuld ligt aan den partijgeest, te meer stuitend bij wie hem telkens luide veroordeelen.

K. S.

Postscriptum. Men wijst me er op, dat ik misschien een keer in mijn citeren van het „Jongelingsblad” perschouwer en kroniekschrijver verzuimde te onderscheiden. Indien ja, excuus gevraagd.

Versterkingskunst of verlengingskunst-je?

Het door prof. dr. H. H. Kuyper terzake der promotie van Kamper kandidaten opgeworpen denkbeeld, dat we nu wel niet meer behoeven aan te duiden, gaat blijkbaar terug op art. 16, sub 2, vooral sub 3, van het Academisch Statuut. Sub 2 lezen we:

De faculteit is, en de vereenigde faculteiten (n.l. van rechtsgeleerdheid met letteren-wijsbegeerte, of ook van deze laatste met wis- en natuurkunde, K. S.) zijn, bevoegd zich voor het afnemen van examens te versterken met tot de universiteit behorende hoogleraren buiten de faculteit of de twee faculteiten of

met tot de universiteit behorende lectoren. Van deze bevoegdheid moet gebruik worden gemaakt, indien in eenig examen vakken zijn begrepen, die aan de universiteit uitsluitend vertegenwoordigd zijn door hoogleraren buiten de faculteit of de twee faculteiten of door lectoren.

Deze bepaling heeft voor ons doel weinig beteekenis. Hoogstens wijst ze uit, dat het geen kwaad kan — ondanks prof. Hepp's opmerkingen in dezen — dat in Kampen de helft der professoren in een andere dan de theologische faculteit gepromoveerd is.

Thans volgt sub 3:

Ook kan de faculteit of kunnen de vereenigde faculteiten voor het afnemen van examens op haar verzoek versterkt worden met hoogleraren of lectoren van een andere universiteit of van een hogeschool, daartoe aan te wijzen door Onze Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen. Deze hoogleraren of lectoren genieten uit 's Rijks kas vergoeding voor reis- en verblijfskosten.

De laatste alinea herinnert er aan, wat onze lezers trouwens al wisten, dat heel deze bepaling omgaat buiten de theologische promoties van de Vrije Universiteit en eventueel Kampen. Het Rijk trekt zich daar niet veel van aan. En toch worden we al weer bang gemaakt met wettelijke „bescherming van den doctorstitel”. Het gebeurt weer in de laatste weken, evenals destijds, lang geleden, in „De Herant”.

Bovendien heeft het lid sub 2 ook zijn beteekenis voor andere dan doctorale examens. B.v. voor het propaedeutisch examen in de godgeleerdheid. Bij de rijksuniversiteiten wordt daar voor Hebreeuwsch en Israelietische oudheden de bijstand van een lid der litterarische faculteit gevraagd.

Dat met deze bepaling van het Academisch Statuut weinig aan te vangen is, om den strijd in den boezem der Gereformeerde Kerken te beëindigen, blijkt wel.

1e. uit de volgende wetsbepaling:

2e. uit de bedoeling, waarmee de aangehaalde bepaling in het Statuut is opgenomen.

Wat 1e. betreft, sub 4, wordt aldus vervolgd:

De in lid 2 en lid 3 genoemde hoogleraren en lectoren worden gerekend als faculteitsleden, doch het voorzittend lid moet lid zijn van de examineerende faculteit of faculteiten.

Hier is juist, wat het bezwaar is van hen, die Kampen's promotierecht erkend willen zien. De „geleende” professoren zullen nooit gelijk met de collega's der leenende faculteit staan. Ze blijven vreemdelingen en bijwoners. Ze mogen een eindje mee gaan, maar blijven op het tweede plan. Een positie, die niemand begeert, vooral niet, als het heet, dat hij dient tot „versterking” der andere faculteit.

Ja, wat die „versterking” en daarmee het punt 2e betreft, men weet toch wel, dat de bedoeling van de aangehaalde wetsparagrafen een gansch andere is dan die, welke bij de V.U. zou voorzitten, indien zij naar Kampen zou seinen, och professor zoo en zus, kom ons versterken voor het doctoraal examen van mijnheer X of Y (ik hoor de versterkings-bedel al). De bedoeling van den wetgever was ernstig, en had geenszins de strekking een universiteit een middel aan te wijzen tot het stillen van promotiehonger bij zuster-faculteiten. De broeders, die de idee van prof. Kuyper nu ineens (d.w.z. ná den merkwaardigen dag van het Sneeker debat), steunen, plegen nog al eens, tot op den huidigen dag, met den wetgever voor den dag te komen. Dat daarbij veel is, dat geen indruk op ons maakt, is onzen lezers reeds duidelijk. Maar wél vragen we ons af, waarom juist zij toch zoo gemakkelijk een wetsbepaling durven uittrekken, als ware ze een stuk elastiek, hoewel wetende, dat ze daarmee een practijk bevoornden, welke geenszins in de bedoeling van den wetgever lag, noch in de lijn zijner plannen? Het moet toch ernst blijven?

Wat de wetgever werkelijk bedoelde, blijkt wel uit wat Mr. H. J. Smidt in het reeds genoemde geschrift opmerkt, bl. 118 v.v.—120. Hij spreekt uitvoerig over de strekking der bepaling en over onderscheiden gevallen, waarin ze reeds toepassing vond. Uit alles blijkt, dat de wet geen comediespel wil. Het gaat om werkelijke versterking, niet om verdubbeling, of optelling. Als mijn lichaam versterking noodig heeft, helpt men mij niet door een duim extra, als vinger nummer elf, of door een derden arm, een tweeden neus, doch door er in te brengen water aan ontbreekt voor een handeling, die van het lichaam met recht gevorderd worden kan. Afwezigte vitaminen. Niet anders staat het met die versterking der faculteiten bij examens. Een faculteit, die een vacature had, kon zich versterken (tijdelijk) met iemand van een andere faculteit. Als de V.U. wil, kan zij dus vandaag, als een hoogleraar ongesteld is, zijn Kamper collega vragen! Drie jaar wachten volstrekt overbodig. Maar dat is wat anders dan naast een gezonden professor van de V.U. een dito collega van Kampen te zetten: quasi versterkingshalve, in werkelijkheid om Kampen te onthouden wat velen er voor begeeren om billijkheidsoverwegingen.

Nog andere voorbeelden mogen spreken: Onderscheiden faculteiten werden versterkt met hoogleraren, die vakken doceerden, welke de examineerende faculteit niet doceerde. Of een benoemd hoogleraar (eerst elders werkzaam) examineerde reeds vóór zijn inauguratie bij de faculteit, waartoe hij zou gaan behooren. Een ander, die ging verhuizen, examineerde nog in het te verlaten instituut. Elders werden examinatoren geleend, omdat zij het vak onder de knie hadden. Een

(Zie vervolg op blz. 78.)

Advent.

„Abraham, uw vader, heeft met verheuging verlangd opdat hij Mijn Dag zou zien en hij heeft hem gezien en is verblijd geweest”.

De Joden hadden dat in Abrahams geschiedenis nooit gelezen, wij ook hebben moeite te in de hoofdstukken van Genesis te ontdekken. Dat de eisch van CHRISTOLOGISCHE prediking stelt ons in het Oude Testament immer voor moeilijkheden. Moeten wij op grond van dit vers een uitgewerkte christologie in het Boek der Geboorten indragen? Overwoog de Aartsvader onder het licht der sterren als een oudere Anselmus de vraag: Cur Deus Homo? Waarom werd God mensch? Mag ik tol de geloofskennis van Abraham ook den inhoud van Zondag 5 en 6 rekenen? Krijg ik dan eigenlijk niet een onhistorisch portret: Abraham, docent te Kampen? Welken kant moet ik anders met dit mysterieuze woord der Schrift uit? Zou het niet zóó zijn: Abraham, onze vader, verwachtte een openbaring Gods in het vleesch? Daarmede heeft hij het bij alle „vrome” menschen verbruikt, als zij hem „door” hebben, heeft de Vader der Geloovigen voor hen afgedaan. Want wij zijn van nature geneigd een vleeschelijke verwachting der geestelijke dingen verre te stellen boven een geestelijke verwachting der vleeschelijke dingen! Maar in deze verwachting was hij een Vriend Gods, Die een Heere van hemel en aarde wil genaamd worden en aldus van ons wil aanbeden zijn.

Abraham, uw vader!

Zie dat wonderbare leven des geloofs! Zijn pelgrimschap loopt van een concrete stad Ur door reële woestijnen naar een werkelijk land Kanaän. Hij gaat niet van den eenen toestand over in den anderen, doch hij verlaat zijn land en zijn maatschap om te trekken naar het land van Immanuel. Hij mag daar niet het lied aanheffen: hier beneden is het niet! doch hij moet stappen en steden verwachten tot een erfbezitting. Deze hoop moet hij vasthouden gedurende twee crisissen, ja, zoo sterk is zijn verwachting van Gods genade in dit ons vleesch, dat hij met zijn herders te wapen snelt in een wereldoorlog.

Abraham, uw vader!

Ergens in het veld is de tent opgeslagen van het vreemde stamhoofd. Agressie bedreigt hem van allen kant, door broedertwist is zijn manschap gehalveerd. Wat zal er in zijn gemoed omgaan? Vraag het hem maar! Hij zal antwoorden: ik verlang met verheuging! Zijn oog dwaalt over de steppen, waar de poema huilt en de jakhats rondsluip. Maar zijn geloof ziet de muren van Jeruzalem oprijzen, het gouden tempeldak blinken! Een stem uit het verborgene spreekt: Word gebouwd! Het bevel van een Kunstenaar en Bouwheer weerklinkt: Word gegrond! Sara lacht mogelijk stillekens over haar heer en zegt: Droomer...

Abraham, uw vader!

Op een leeftijd waarin wij ons koesteren in zelf-medelijden, welke een boezemtrek is der onzuivere godsdienstigheid, waarin wij onszelf beklaagen; wij worden oud... komt tot hem de belofte: Sara zal een zoon hebben! Hij moet een zoon des wonders verwachten uit het verstorven vleesch van Sara. De grijsaard moet de verwachting vasthouden aan de lente des levens verbonden. De retrospectieve beschouwingen, waaraan de ouderdom zich gaarne overgeeft, zijn hem ontzegd; de belofte stelt hem onder de verplichting van blijvende jeugd!

Abraham, uw vader!

De eenige grond van dit verlangen is God, is de genadevolle belofte. Dat is het christologische in Abrahams geloof. Toen al ZIJN gronden verzakten, heeft hij gesteund op den vasten grond der dingen die men hoopt. Hij heeft zich geklemd aan den Heere, Die Zich in genade en trouwe aan dit vleesch verbonden had. Ja, toen zijn vleesch en hart bezweek, heeft hij aan de belofte Gods niet getwijfeld door ongeloof, maar is — de belofte omhelzend — in vrede ontslapen.

Abraham, UW vader!

Kent de wereld, in wie bij ieder Kerstfeest kleine vonkjes van een adventsstemming aanglimmen, ons werkelijk aan deze kenmerken Abrahams: mel verheuging verlangd? Ach, de kerk die de verwachting der menscheit bewaart, doet dikwijls niet anders dan die verwachting loochenen. Kent de wereld ons geloof wel als een vasten grond der dingen die men hoopt? Gelooven wij waarlijk Jezus Christus, in dit vleesch gekomen en blijvend aan dit vleesch verbonden? De Zoon des Menschen als Hij komt — Hij zal kerstboomen vinden, kerstfeesten aantreffen, kerstliederen hooren zonder tal — maar zal Hij ook gelóóf vinden op de aarde?

O, Sion, gij verkondigster van goede boodschap, hef uw stem óp met macht!

N. B.